

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มีคำกล่าวหนึ่งซึ่งบ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับประเทศชาติว่า “ชาติที่แข็งแรงมีโรงเรียนที่แข็งแรง” (healthy nations have healthy schools) (Goodlad อ้างถึงใน Fullan, 1993:5) คำกล่าวนี้หมายถึง การที่ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าเพราะมีโรงเรียนจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี และในขณะเดียวกันการที่โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี จะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าด้วย

ดังนั้นโรงเรียนกับประเทศชาติจึงมีความสัมพันธ์และมีความสำคัญต่อกัน กล่าวคือ หากประเทศชาติใดสามารถพัฒนาระบบการศึกษาและทำให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของคนด้วย ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540:1) ได้สรุปไว้ว่า การที่ประเทศชาติจะมีความเจริญก้าวหน้า ด้วยเหตุที่ว่าเพราะคนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วในหลายประเทศ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดี ด้วยประชากรที่มีคุณภาพ

แม้จะมีหลายฝ่ายที่สามารถให้การศึกษากับบุคคลในสังคมได้ แต่โรงเรียนนั้น ถูกกำหนด ให้เป็นแหล่งความรู้ที่เป็นทางการ (Formal Education) ในทุกสังคม โดยถือว่าการศึกษากิจการการศึกษาที่แท้จริงหรือการเรียนการสอนนั้นเกิดที่โรงเรียน (รุ่ง แก้วแดง, 2542: 244) โรงเรียนจึงเกิดขึ้นจากความต้องการและความจำเป็นของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม (Service Organization) โรงเรียนมีบทบาทที่สำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (สุรพันธ์ ยันต์ทอง, 2533:13) โรงเรียนจึงเป็นองค์การทางสังคมหนึ่งซึ่งมีส่วนสำคัญในการกล่อมเกลากลางสังคม (Socialization) ให้คนมีคุณลักษณะไปในทางที่สังคมพึงประสงค์

โรงเรียนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท หลายรูปแบบและจัดการศึกษาในหลายระดับ ซึ่งความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับภารกิจขององค์กร การกำหนดเกณฑ์ คุณสมบัติของการรับเข้าศึกษา และขั้นตอนต่าง ๆ ของการศึกษา รวมทั้งการจัดระบบสังคมภายในสถานศึกษาเช่นนี้ส่งผลให้แต่ละแห่งมีบรรยากาศหรือบริบทสังคมของตนเอง มีวัฒนธรรมโรงเรียนของตนเอง (ชนิดา รัชพลเมือง, 2534: 121)

โรงเรียนประจำ (Boarding School) หรือที่เรียกว่า โรงเรียนกินนอนนั้น เป็นโรงเรียนอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีรูปแบบและวิธีจัดการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ที่นอกเหนือแตกต่างไปจากโรงเรียนไปมาทั่วไป คือ จัดให้นักเรียนพักอาศัยอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนเหล่านี้นอกจากจะมีภารกิจในการจัดการศึกษาแล้วยังต้องทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนในช่วงที่อยู่โรงเรียนด้วย

โรงเรียนพับลิกสกูล (Public School) จัดเป็นโรงเรียนประจำรูปแบบหนึ่ง โรงเรียน พับลิกสกูลถือกำเนิดขึ้นในประเทศอังกฤษ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 14 แม้จะใช้ชื่อเรียกว่า “พับลิกสกูล” แต่โรงเรียนเหล่านี้ไม่ใช่โรงเรียนของรัฐ หรือขององค์การศึกษาท้องถิ่น แต่เป็นโรงเรียนอิสระ (หลวงประโมทย์จรรยาวิภาชน์, 2505: 76)

สำหรับโรงเรียนประจำในประเทศไทยได้ถือกำเนิดขึ้นมานานแล้ว นับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อมิชชันนารีเพรสไบทีียน ได้เปิดโรงเรียนขึ้นใกล้วัดอรุณ ธนบุรี เป็นโรงเรียนกินนอนแห่งแรกของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อ้างถึงในจุมพล พุณภักทธีวิน, ม.ป.ป.: 10)

ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2417 โรงเรียนวังหลัง - วัฒนาวิทยาลัย ได้เปิดสอนเป็นโรงเรียนประจำแห่งแรกสำหรับเด็กหญิงในประเทศ (วัฒนาวิทยาลัย, 2541: 27) และในปี พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการให้ตั้งโรงเรียนราชวิทยาลัยขึ้น เพื่อให้เป็นโรงเรียนสำหรับนักเรียนอยู่ประจำ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มบริบูรณ์ตามวิธีของประเทศตะวันตก เพื่อเตรียมไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในยุโรป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530: 147)

สำหรับโรงเรียนประจำที่ดำเนินการตามแบบพับลิกสกูลนั้น ได้ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2453 โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คือโรงเรียนมหาดเล็กหลวง ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานนามโรงเรียนจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า “โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย” ในปี พ.ศ.2469

สิ่งที่สะท้อนถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในการก่อตั้งโรงเรียนประจำประเภทพับลิกสกูลขึ้นในประเทศไทย คือข้อความในพระราชหัตถเลขาของพระองค์ที่ทรงพระอักษรเป็นภาษาอังกฤษ ถึงเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวงธรรมการในสมัยนั้น แปลโดย หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล (วชิราวุธวิทยาลัย, ม.ป.ป.: 127 - 128) ดังความตอนหนึ่งว่า

สำหรับโรงเรียนมหาดเล็กหลวง ข้าไม่ใช่วังการปั้นนักเรียน ชั้นมัธยม ให้เป็นเทวดาเหมือนกันหมดทุกคน ได้คะแนนกันคนละหลายพันคะแนนเท่าการสร้าง เด็กหนุ่ม ที่ขยันขันแข็งและ สะอาด ทั้งร่างกายและจิตใจ เตรียมพร้อมที่จะรับภาระต่าง ๆ ซึ่งจะเข้ามาในอนาคต ข้าไม่ต้องการนักเรียนตัวอย่างที่สอบไล่ได้คะแนนชั้นเกียรตินิยมทุก ๆ ครั้ง ข้าไม่ต้องการตำราเรียนที่เดินได้ ที่ข้าอยากได้นั้นคือ เยาวชนที่เป็น สุภาพบุรุษ ซื่อสัตย์สุจริต มีอุปนิสัยใจคอดี

จากข้อความตามพระราชหัตถเลขาที่สะท้อนให้เห็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ประสงค์ให้โรงเรียนพหุบาลจัดการศึกษาตามที่ยอนันต์ สมุทวณิช (2539: 7) ได้บรรยายไว้ว่า การศึกษามีความหมายกว้างไกลกว่าการมีความรู้ เพราะการศึกษาครอบคลุมถึงการมีสภาวะการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพ และบุคลิกภาพของเขาให้เจริญเติบโตโดยมีความซื่อตรง มีความสัตย์ มีนิสัยและความคิดบริสุทธิ์สะอาด เพื่อเป็นพลเมืองดี การศึกษาควรเป็นสิ่งที่ผลิตผลิตสำหรับเด็ก ไม่ใช่ปล่อยให้หลักสูตรและระเบียบ ไปทำลายบุคลิกลักษณะของเด็ก

หากจะกล่าวโดยสรุปถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในการสร้างโรงเรียนพหุบาล พระองค์ทรงวางนโยบายไว้สามประการ (พระยาภะรตราชา อ้างถึงใน ยอนันต์ สมุทวณิช, 2539: 7) คือ มุ่งให้

1. นักเรียนต้องเป็นผู้มีศาสนา
2. นักเรียนต้องเป็นผู้ดี และ
3. นักเรียนต้องเป็นผู้มีความรู้พอสมควร

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนพหุบาลนั้น เป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งให้เป็นโรงเรียนที่มีลักษณะการอยู่ประจำเพื่อให้การศึกษอบรมนักเรียนให้มีคุณลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อย่างรอบด้าน มีความเป็นพลเมืองดี ตามที่สุนทร อมรวิวัฒน์, สวัสดิ์จงกล และไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2541: 135) ได้สรุปถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนพหุบาลว่า นอกจากจะสอนวิชาสามัญทั่วไปแล้ว ยังมีการอบรมศีลธรรมจรรยา มารยาท และฝึกนิสัยให้เด็กเป็นผู้มีความดีงามมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รักหมู่ รักคณะ เป็นสุภาพบุรุษ และสามารถเลี้ยงตัวด้วยสัมมาชีพ

ส่วนโรงเรียนประจำในลักษณะอื่น ๆ นั้น เมื่อจัดให้นักเรียนมาอยู่อาศัยร่วมกันในโรงเรียน จึงต้องวางหลักในการให้การศึกษอบรม หลักสำคัญในการจัดการศึกษอบรมจึง

มุ่งฝึกนิสัย ดังที่ เวลินสกี (2489:1) กล่าวไว้ว่า หอพักนักเรียนอาจจะเป็นเครื่องมือให้การศึกษาแก่นักเรียนได้อย่างดี โดยเฉพาะในแง่การอบรมและสร้างบุคลิกลักษณะอันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ การคิดและการตัดสินใจที่เป็นอิสระ ความเป็นนายของตนเองเมื่อคบหาสมาคมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ตนเอง และความรู้จักริเริ่มในการตีปัญหาสังคมประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมณ อมรวิวัฒน์ และคณะ (2541:428) ในการศึกษาวิจัยพระปรีชาญาณด้านการศึกษาของหม่อมเจ้าพิจิตรธำมาศ เทวกุล อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนราชินี ซึ่งกล่าวถึงหลักการอบรมของที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของนักเรียนว่า มุ่งฝึกความเป็นผู้มีระเบียบวินัย และรู้จักระเบียบการปกครอง ด้วยการให้นักเรียนชั้นโตเป็นนักเรียนนายหมวด ควบคุมดูแลนักเรียนชั้นเล็ก ฝึกหัดให้ช่วยเหลือผู้อื่นและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประจำมีปรัชญา เป้าหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาของตนโดยเฉพาะ ซึ่งนอกจากจะมีการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังต้องดำเนินการในการกล่อมเกล่าอุปนิสัยอันเกิดจากระบบการอยู่ร่วมกัน และต้องจัดการดูแลนักเรียนประจำตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้นโรงเรียนประจำจึงมีภารกิจมากกว่าและแตกต่างไปจากโรงเรียนในลักษณะอื่น ประเด็นการบริหารงานของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุปรัชญา เป้าหมายและแนวทางจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา

นอกจากนี้ในการดำเนินการของโรงเรียนประจำ การจัดรูปแบบในการบริหารโรงเรียนประจำเอกชนมีอิสระในการบริหารงานโรงเรียน มีกองทุนในการบริหารงานของตนเอง ดังที่ อรรวรรณ บัณฑิตกุล (2543: 79) กล่าวถึงรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนพัชรีศกกุลว่า วิชาวุธเป็นโรงเรียนแห่งแรกของไทยที่มีคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการอำนวยการร่วมกันบริหารโรงเรียน ทั้งนี้โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นส่วนใหญ่จัดรูปแบบการบริหารงานในลักษณะเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกันกับความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวดที่ 5 ส่วนที่ 3 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน มาตรา 44 ที่ให้สถานศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหาร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 22 – 23)

ทั้งสองประเด็นเป็นปฐมเหตุที่ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาถึงการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนว่ามีลักษณะการบริหารงานโรงเรียนอย่างไร เพื่อให้บรรลุปรัชญาและเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน และเมื่อพิจารณาซึ่งลักษณะการดำเนินการของโรงเรียนประจำเอกชนสายสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน ซึ่งมีทั้งหมด 15 โรงเรียน พบว่าลักษณะการดำเนินการของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ดำเนินการตามแนวทางของโรงเรียนประจำแบบพหุวัฒนธรรม ทุกประการ
2. ดำเนินการในลักษณะของโรงเรียนประจำที่จัดให้นักเรียนอยู่ประจำบางส่วน ร่วมกับการจัดแบบไปมา หรือจัดให้นักเรียนอยู่ประจำทั้งหมดในบางระดับชั้น เช่น จัดให้นักเรียนอยู่ประจำทั้งหมดตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

โดยที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นเหตุและปัจจัยที่ทำให้ผู้วิจัยประสงค์จะได้ข้อความรู้ของการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชน ตามรูปแบบในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้บรรลุปรัชญา เป้าหมาย และแนวทางการศึกษาของโรงเรียน ของโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งต้องทำการศึกษาวิจัยในเชิงการศึกษาเปรียบเทียบ จึงจะได้ข้อความรู้ที่ครบถ้วน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนประเภท พหุวัฒนธรรมกับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุวัฒนธรรมกับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ที่จัดการศึกษาในสายสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

2. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุวัฒนธรรมกับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามกรอบการบริหารงานโรงเรียนที่ได้ประมวลจากนักวิชาการต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการบริหารงานโรงเรียนประจำ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ

- 2.1 การบริหารงานวิชาการ
- 2.2 การดูแลนักเรียนประจำ
- 2.3 การบริหารงานธุรการและการเงิน
- 2.4 การบริหารงานบุคคล
- 2.5 การบริหารงานกิจการนักเรียน
- 2.6 การบริหารงานอาคารและสถานที่
- 2.7 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.การบริหารงานโรงเรียน หมายถึงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ในด้านการบริหารงานวิชาการ การดูแลนักเรียนประจำ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารและสถานที่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับวางแผนงาน วิชาการ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการจัดกระบวนการเรียนรู้ งานการจัดครู เข้าสอน งานบริการทางวิชาการ งานปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

1.2 การดูแลนักเรียนประจำ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน งานการดูแลนักเรียนประจำ งานการจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดระบบการดูแลนักเรียน ประจำ การจัดที่พักอาศัย และการประเมินผลการบริหารงานด้านการดูแลนักเรียนประจำ

1.3 การบริหารงานธุรการและการเงิน หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการ วางแผนการบริหารงาน การดำเนินงานทางด้านธุรการ งานสารบรรณ งานการเงินและบัญชี งานการงบประมาณ งานพัสดุและจัดซื้อ งานธุรการทั่วไป และการประเมินผลการบริหารงาน ธุรการและการเงิน

1.4 การบริหารงานบุคคล หมายถึง งานการจัดระบบบริหารงาน บุคคล การกำหนดความต้องการด้านบุคคล งานสรรหาบุคลากร การจัดและบริหารบุคคล การ พัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การให้บุคลากรพ้นจากงาน และการประเมินผล การบริหารงานบุคคล

1.5 การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดระบบการบริหาร งานกิจการนักเรียน การจัดทำทะเบียนประวัติ การดูแลนักเรียนประจำ การจัดบริการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนเก่า และการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียน

1.6 การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง งานจัดสร้างและวางผัง อาคารสถานที่ งานใช้อาคารสถานที่ งานการบำรุงอาคารสถานที่ งานการควบคุมดูแลการใช้ อาคาร งานประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

1.7 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง งาน ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การรับการ สนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชน การสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน

2. โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์ หมายถึง โรงเรียนเอกชนสาย สามัญศึกษา ที่จัดการศึกษาโดยให้นักเรียนอยู่ประจำทั้งหมด จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับ

ประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับนักเรียนชายล้วน มีรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหาร ดำเนินการโดยอิสระ ไม่มุ่งหวังกำไร และมีกองทุนของตนเอง

3. โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น หมายถึง โรงเรียนเอกชนสายสามัญศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือหลายระดับรวมกัน โดยมีนักเรียนอยู่ประจำในโรงเรียนตั้งแต่ 150 คนขึ้นไป

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพัลลิกสกูล และโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ได้แก่ ผู้บังคับการ อาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่

5. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพัลลิกสกูล และโรงเรียนประจำประเภทอื่น ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บังคับการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่

6. ผู้ดูแลนักเรียนประจำ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพัลลิกสกูล และโรงเรียนประจำประเภทอื่น ได้แก่ ผู้กำกับคณะหัวหน้าครูคณะ หัวหน้าฝ่ายประจำ ครูเวร หรือชื่อเรียกอื่นใดที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลนักเรียนประจำ

7. หัวหน้าหมวดวิชา หมายถึง ครูที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพัลลิกสกูล และโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น

8. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเรียนประจำเอกชนประเภทพัลลิกสกูล และโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนประเภท พัลลิกสกูลกับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพัลลิกสกูล และโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 15 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย 4 โรงเรียน จาก 15 โรงเรียน ในศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียน โดยใช้

วิธีการพิจารณาจากคุณสมบัติที่ตั้งไว้ (Criterion-based Sampling) (Goetz and LeCompte, 1984: 77) ดังนี้

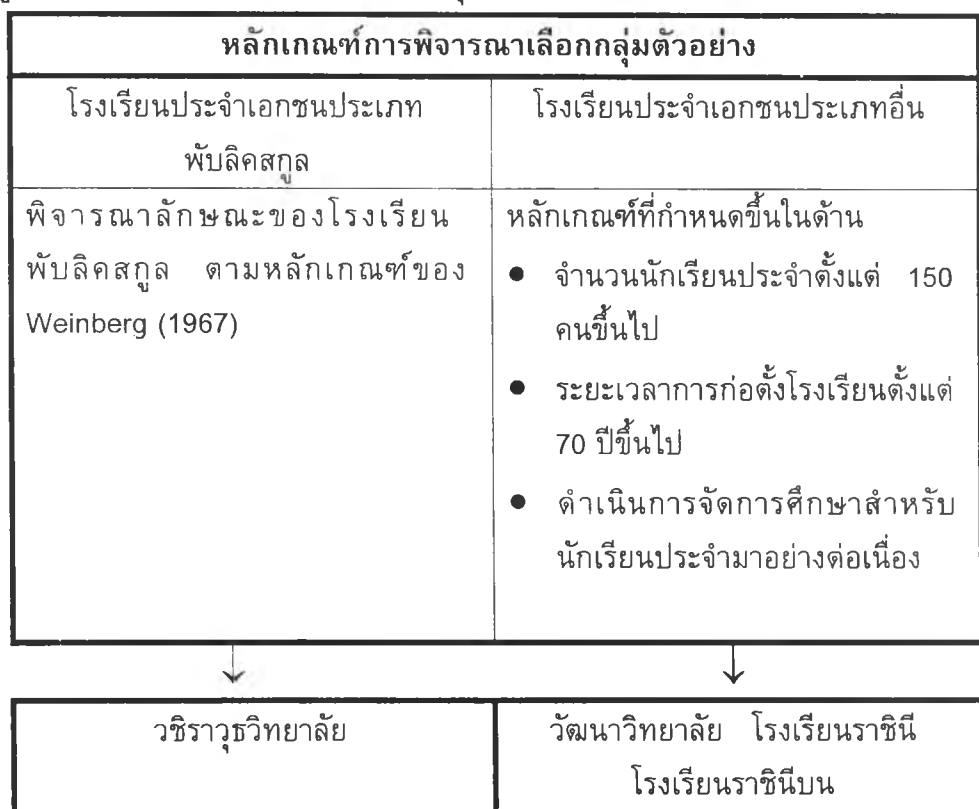
โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพิบูลศกูล วิทยาลัย ใช้วิธีเลือกขึ้นมา โดยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาของ Weinberg (1967) ที่ได้อธิบายลักษณะของโรงเรียนประจำประเภทพิบูลศกูลไว้ ซึ่งพบว่าทั้ง 15 โรงเรียน มีเพียงโรงเรียนเดียวที่มีลักษณะตรงกับโรงเรียนประจำประเภทพิบูลศกูล คือ โรงเรียนนวมิรุฑวิทยาลัย

โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. ต้องมีจำนวนนักเรียนที่อยู่ประจำตั้งแต่ 150 ขึ้นไป
2. ระยะเวลาการก่อตั้งโรงเรียน ตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป
3. ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนประจำมาอย่างต่อเนื่อง

จากการพิจารณา พบว่า โรงเรียนที่มีลักษณะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนราชินี และโรงเรียนราชินีบน

แผนภูมิที่ 1 หลักเกณฑ์การพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ดูแลนักเรียนประจำ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน โรงเรียนประจำประเภท พหุศึกษาศาสตร์และโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น จำนวน 83 คน โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกคน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในเลือกผู้ดูแลนักเรียนประจำ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน ในการให้สัมภาษณ์ ดังนี้

1. โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศาสตร์ จำนวน 17 คน แยก

เป็น

- ผู้บริหารโรงเรียน	1 คน
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	1 คน
- ผู้ดูแลนักเรียนประจำ	5 คน
- หัวหน้าหมวดวิชา	5 คน
- ครูผู้สอน	5 คน

2. กลุ่มโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น จำนวน 66 คน แยก

เป็น

- ผู้บริหารโรงเรียน	3 คน
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	18 คน
- ผู้ดูแลนักเรียนประจำ	15 คน
- หัวหน้าหมวดวิชา	15 คน
- ครูผู้สอน	15 คน

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และแบบวิเคราะห์เอกสาร

2.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง จำนวน 4 ฉบับ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ดูแลนักเรียนประจำ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน ตามขอบข่าย

การบริหารงานโรงเรียน 7 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ ด้านการดูแลนักเรียนประจำ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหาร

งานอาคารสถานที่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนทุกด้าน และสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะด้านที่รับผิดชอบ

2.1.2 ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลนักเรียนประจำ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน ด้านการดูแลนักเรียนประจำ

2.1.3 ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชา แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.1.4 ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.2 แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน เอกสารที่ศึกษา ได้แก่ หนังสือคู่มือของโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี และเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ดูแลนักเรียนประจำ หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน

3.2 การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์วิเคราะห์ด้วยการ แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การบริหารงานโรงเรียน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 แบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

โดยผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท มา พิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลแต่ละโรงเรียน และพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลของ โรงเรียนแต่ละประเภท จากนั้นจะนำข้อมูลของโรงเรียนแต่ละประเภทมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ กัน

5. นำเสนอข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

กรอบทฤษฎีในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบทฤษฎีการบริหารงานโรงเรียนที่ได้ประมวลจาก นักวิชาการต่าง ๆ และพิจารณาถึงสอดคล้องกับการบริหารงานโรงเรียนประจำ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การดูแลนักเรียนประจำ
3. การบริหารงานธุรการและการเงิน
4. การบริหารงานบุคคล
5. การบริหารงานกิจการนักเรียน
6. การบริหารงานอาคารและสถานที่
7. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อค้นพบในการวิจัยนี้ จะทำให้ทราบข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับการ บริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพิบูลิคสกูลกับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ใน เขตกรุงเทพมหานคร

ข้อค้นพบในการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนในประเทศไทย

ข้อค้นพบในการวิจัยนี้ สามารถทำให้โรงเรียนประจำประเภทพับลิกสกูลและโรงเรียนประจำประเภทอื่นในปัจจุบัน หรือที่จะก่อตั้งขึ้นใหม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้

ลำดับชั้นในการเสนอผลวิจัย

รายงานผลการวิจัยนำเสนอเป็น 5 บท ตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และลำดับชั้นในการเสนอผลวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความหมายของการบริหารโรงเรียน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน หลักการจัดการศึกษาของโรงเรียนประจำ และความเป็นมา ลักษณะของโรงเรียนประจำประเภทพับลิกสกูล การบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

บทที่ 4 ผลวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง แสดงรายชื่อหนังสือ และเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก

ประวัติเขียนวิทยานิพนธ์